

Sterk

STERKE VERHALEN
VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

SEPTEMBER 2025 // 55

P608419

Het verhaal van Shan

Je leven uitbouwen met persoonlijke assistentie

Minister Caroline Gennez

**“Elke persoon met een handicap
verdient ondersteuning op maat”**

Dossier handicap na een ongeval

**“Het leven blijft
de moeite waard”**

Vlaanderen
is welzijn

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

OVER HANDICAP DOOR EEN ONGEVAL, HERVORMINGEN IN DE SECTOR, EN MEER AUTONOMIE

Bij het VAPH kloppen heel wat mensen aan die een handicap kregen door een ongeval. Van het ene moment op het andere verandert hun wereld, en die van de mensen om hen heen. In deze editie van Sterk brengen we daar een uitgebreid dossier over. Joeri en Gianni, twee jonge mensen, getuigen over hoe zij de draad na hun ongeval weer konden opnemen. Rondpunt vzw, die betrokkenen bij een verkeersongeval bijstaat, vertelt hoe zij mensen helpen. Je leest ook wat het VAPH kan doen als je een handicap krijgt door een ongeval.

Sterk sprak ook met Caroline Gennez. In dit nummer vertelt de Welzijnsminister over de hervormingen die ze wil doorvoeren om een antwoord te bieden op de uitdagingen waarmee de sector handicap wordt geconfronteerd. Volgens haar is bijsturing – naast extra investeringen – hard nodig om het systeem eenvoudiger te maken en meer mensen met een handicap te kunnen helpen.

Verder lees je in deze editie hoe je met persoonlijke assistentie je eigen leven kan uitbouwen. Laat je inspireren door het verhaal van het gezin van Shan, die door middel van assistentie overdag en 's nachts op zichzelf kon gaan wonen en haar eigen leven kon uitbouwen.

Veel leesplezier,

Liesbeth Van Houdt
Hoofdredacteur Sterk

“Met Rondpunt vzw proberen we een verschil te maken. Door slachtoffers beter te begeleiden, door hen niet te laten verdwalen met hun vragen. Zodat ze niet voor een tweede keer slachtoffer worden.”

ARNOUD SNEIJERS | COÖRDINATOR BIJ RONDPOINT VZW

In dit nummer //

04 **Persoonlijke assistentie**

Michèle en Thierry nemen al jaren zelf de zorg voor hun dochter Shan op zich. Met het persoonsvolgend budget en de hulp van verschillende persoonlijke assistenten slagen ze daarin.

08 **Interview minister Gennez**

Vlaams minister van Welzijn Caroline Gennez is ambitieus. "Elke persoon met een handicap verdient ondersteuning op maat", zegt ze. Hoe ze dat wil doen? Dat lees je in het interview dat we met haar hadden.

10 **Digitale nanny**

Tania Verelst werkt graag met kinderen. Toen dat door spierpijn en mobiliteitsproblemen fysiek niet meer lukte, bleef ze niet bij de pakken zitten. Noem haar gerust de eerste digitale nanny van Vlaanderen.

13 **Handicap na een ongeval**

In dit dossier getuigen twee slachtoffers van een zwaar verkeersongeval. Zowel Joeri als Gianni hebben een pakkend verhaal, dat inspiratie kan bieden. Maak ook kennis met Rondpunt vzw.

Wist je dat je Sterk kan beluisteren?

Sterk is in gesproken Daisy-vorm op cd te verkrijgen en is ook te beluisteren via het platform Anderslezen en de Anderslezen-app. Beschik je al over een Anderslezen-account (via Luisterpunt, Kamelego of Transkript)? Dan kan je aangeven dat je Sterk op je boekenplank wenst. Nieuwe geïnteresseerden kunnen een Anderslezen-account aanmaken.

Je kan de gewenste luistervorm aanvragen bij Transkript: T 011 23 07 61
luistertijdschriften@transkript.be

Contact opnemen met het VAPH?

Dat kan via 02 249 30 00
of www.vaph.be/contacteer-ons

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Redactie: VAPH i.s.m. Zorgcommunicatie.be

Grafische vormgeving: Filip Erkens

Wil je je gratis abonneren op Sterk?

Of wil je je uitschrijven? Surf naar www.vaph.be/actueel/magazines

Foto's: Filip Erkens (p. 2, 10, 13, 14, 17, 18, 20), Thierry Valdin (p. 1, 4, 6), Joris Casaer (p. 7), Hannah Moens (p. 9)

Op de cover: Shan en Thierry Van Goubergen

V.U. James Van Casteren, Marie-Elisabeth Belpairegebouw, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

“ALS DE KLIK ER IS, ONTSTAAT ER MAGIE TUSSEN SHAN EN HAAR ASSISTENT”

Een eigen leven uitbouwen met persoonlijke assistentie

Toen hun dochter Shan het Angelman syndroom bleek te hebben, besloten Michèle Vacher en Thierry Van Goubergen om zelf de zorg op zich te nemen. Vele jaren later zijn ze nog altijd blij met hun keuze. Dankzij de inzet van verschillende persoonlijke assistenten leidt Shan haar eigen leven. “Zonder het persoonsvolgend budget had Shans leven, en dat van ons, er helemaal anders uitgezien”, zegt Michèle.

Michèle en Thierry wonen in Brussel. Hun dochter Shan woont in een appartement tegenover hen. Ze kunnen elkaar door het raam zien.

“Thierry en ik ontmoetten elkaar 44 jaar geleden”, begint Michèle haar verhaal. “Hij was fotograaf en avontuurlijk aangelegd. Samen reisden we twee jaar door Azië. We genoten van de vrijheid, we werkten samen en we leefden van de foto’s en artikels. Na 15 jaar van rondreizen en freelance werken, besloten we een gezin te stichten. We gingen opnieuw studeren, om een goede vaste job te vinden. We studeerden allebei psychologie. Tijdens die studies is Shan geboren.”

De eerste jaren leek alles goed te gaan met Shan. “Ze leek een normaal kind. Alleen praatte ze niet. Na tal van onderzoeken viel de diagnose: Shan heeft het Angelman syndroom. Ze kan niet praten, lezen of rekenen en ze heeft een ernstige verstandelijke handicap en gedragsstoornissen. De artsen raadden ons aan een voorziening te zoeken waar ze haar hele leven zou kunnen blijven.”

Michèle en Thierry bezochten verschillende voorzieningen. “Geen kwaad woord daarover, maar het leven daar stond zo ver van de vrijheid die wij gewend waren, dat we het moeilijk vonden om Shan

daar onder te brengen. Na lang wikken en wegen besloten we om haar thuis te laten opgroeien.”

EEN EERSTE PERSOONLIJKE ASSISTENT

Toen Shan zeven was, vroegen Michèle en Thierry een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) aan. “Drie jaar later, in 2006, kregen we dat eerste budget. Ik weet nog dat ik toen dacht: Shan is gered.”

Shan liep school van haar drie tot elf jaar, terwijl haar ouders voltijds werkten. “’s Avonds en in het weekend was Shan altijd bij ons”, vertelt Michèle. “Dat was

pittig. Shan slaapt 's nachts namelijk maar een paar uur aan een stuk. Dan wordt ze wakker en heeft ze iemand nodig die bij haar blijft. Na enkele uren valt ze dan terug in slaap voor een paar uur. Twintig jaar ben ik elke nacht voor haar opgestaan. Met veel liefde, want ze is mijn dochter."

In die tijd engageerden Michèle en Thierry voor het eerst een deeltijdse persoonlijke assistent voor Shan. "Die eerste ervaring verliep zeer goed", zegt Michèle, "ondanks het soms moeilijk verstaanbare gedrag van Shan, die beet en aan het haar van mensen trok als ze gefrustreerd was. De assistent ging elke zondag met Shan mee naar de scouts."

ASSISTENTEN VOOR DE NACHT

Na de lagere school kon Shan niet naar het buitengewoon onderwijs. "Dat bleek niet haalbaar door haar gedragsstoornis", zegt Michèle. "We vonden een oplossing via een vriend die een hoeve had op het platteland. We huurden er een klein appartement, waar Shan elke dag van de week naartoe ging onder begeleiding van een persoonlijke assistent. Daar namen we twee deeltijdse assistenten voor in dienst. Shan had het naar haar zin op de boerderij en met de dieren. Elke ochtend brachten we haar, 's nachts bleef ze bij ons."

"De eerste ervaring met een persoonlijke assistent verliep zeer goed."

MICHÈLE VACHER

Shan groeide op als een zeer sociaal meisje. "Toen ze 17 was, vond ze het niet meer leuk om elke dag op de boerderij door te brengen. Ze houdt van het stadsleven. Ze gaat graag naar winkels kijken, iets eten op restaurant of naar de film.

Daardoor bleef ze ook overdag weer in Brussel. We hadden het geluk dat er vlakbij een huis te koop kwam, waar Shan kon wonen."

"Sindsdien zijn we ook 's nachts een beroep beginnen doen op persoonlijke assistenten", vertelt Michèle. "Eerst één nacht, dan twee, dan drie, enzovoort. We werkten eerst met studenten, die bijna gratis een kamer kregen als ze één nacht per week op Shan pasten. Maar dat werkte niet goed. Studenten zijn jong,

Zelf je ondersteuning organiseren met een PAB of PVB

Met een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) voor minderjarigen of een persoonsvolgend budget (PVB) voor meerderjarigen kan je zelf bepalen welke hulp je inzet, volledig op jouw maat. Je kan bijvoorbeeld:

- Een **persoonlijke assistent** aanwerven die helpt bij dagelijkse taken zoals aankleden, koken, administratie, praktische hulp buitenshuis, op het werk of op school.
- Een **vrijwilliger of familielid** als erkende vrijwilliger een vergoeding geven voor geboden hulp.
- **Begeleiding** inschakelen via een zelfstandige zorgverlener of organisatie, en samen nadenken over hoe je het huishouden kan organiseren.
- Een **professionele zorgaanbieder** betalen voor dagondersteuning zoals activiteiten in een dagcentrum, uitstappen in groep, begeleiding in groep, dagbesteding, begeleid wonen of tijdelijke opvang.
- **Combinaties** maken van niet-professionele en professionele hulp, zodat die past bij je leven, ritme en voorkeuren.

Het budget geeft je de **vrijheid om keuzes te maken die écht aansluiten bij je noden**, in je eigen omgeving en op je eigen tempo.

Met een persoonsvolgend budget kan je kiezen voor **cash**, waarbij je zelf overeenkomsten en betalingen regelt, of voor een **voucher**, waarbij de door het VAPH vergunde zorgaanbieder rechtstreeks wordt betaald. Beide vormen kan je ook combineren.

→ Hoe vraag je een budget aan?

Een PAB vraag je aan via de intersectorale toegangspoort (ITP), een dienst van jeugdhulp binnen het agentschap Opgroeien van de Vlaamse overheid.

De aanvraag van een PVB bij het VAPH verloopt in stappen:

1. Je brengt je vraag in kaart via een ondersteuningsplan en laat een multidisciplinair verslag opmaken via een multidisciplinair team (MDT).
2. Je dossier wordt beoordeeld door het VAPH.
3. Na goedkeuring wordt – afhankelijk van de dringendheid van je vraag – bepaald of je onmiddellijk een budget krijgt, of je vraag wordt ingedeeld op de wachtlijst.
4. Na de terbeschikkingstelling beheer je je budget via het **e-loket Mijn VAPH**.

→ Wie helpt je op weg?

Een persoonlijk budget beheren brengt verantwoordelijkheden met zich mee, vooral als je zelf een assistent aanwerft. Het VAPH en bijstandsorganisaties bieden informatie, begeleiding en handige tools:

- **Bijstandsorganisaties** geven gratis hulp bij de opstart en het beheer. Ze helpen je om keuzes te maken die passen bij jouw situatie, en zorgen dat alles correct verloopt volgens de VAPH-regels.
- Het VAPH heeft **provinciale kantoren en een hoofdkantoor** in Brussel waar je na afspraak terecht kunt met al je vragen.
- Via het **e-loket Mijn VAPH** volg je de administratie op, dien je kosten in en beheer je je budget.

→ Meer weten?

Meer info over PAB en PVB vind je op www.vaph.be/persoonlijke-budgetten. Of contacteer een bijstandsorganisatie in jouw buurt.

“De overgang van PAB naar PVB verliep rimpelloos. En toen Shan ook ’s nachts assistentie nodig had, kregen we een verhoging van het budget. Ook alle administratie verloopt vlot.”

MICHÈLE VACHER

ze willen uitgaan... Daarom zijn we meer gesetelde mensen beginnen zoeken. We vergoeden ze via het platform Helper voor budgethouders.”

EEN ENGAGEMENT

In totaal telt Shan vandaag negen persoonlijke assistenten. “Drie hebben er een vast contract om overdag bij Shan te zijn. Zes hebben een contract via Helper, elk voor één nacht per week. Die nacht-assistenten hebben allemaal een vaste job. Op Shan passen is voor hen een bijverdiensite: 100 euro per nacht, 400 euro per maand, belastingvrij”, vertelt Michèle.

Persoonlijke assistenten vinden is niet gemakkelijk. “We nemen niet zomaar iemand aan. De klik met Shan moet er zijn, anders werkt het niet. In het begin is het altijd even wennen voor iedereen. Shan kan dan heel lastig gedrag vertonen.”

“We stellen duidelijke verwachtingen aan de assistenten. We willen dat ze er zijn voor Shan. Dat ze haar volgen en haar leren ‘lezen’, zodat ze het opmerken als ze moe is of als ze iets nodig heeft. Ik wil niet dat ze de hele tijd op hun smartphone zitten te scrollen. Omdat ze dan de kleine signalen missen waarmee Shan communiceert, bijvoorbeeld als ze naar het toilet moet. Ik verwacht een engagement van de assistenten. Het wordt met de jaren niet gemakkelijker om goede krachten te

vinden. Nochtans, als de klik met Shan er is, dan ontstaat er iets fantastisch. Dan zie je de magie tussen haar en de assistent. Dan voelt Shan zich begrepen en stelt ze ook geen moeilijk gedrag.”

STICHTING SHAN

Michèle is vol lof over haar ervaringen met het VAPH. “De overgang van PAB naar PVB verliep rimpelloos. En toen Shan ook ’s nachts assistentie nodig had, kregen we een verhoging van het budget. Ook alle administratie verloopt vlot. Als ik een vraag heb, krijg ik altijd snel en vriendelijk antwoord. Ik kan niet voldoende benadrukken hoe dankbaar ik het VAPH ben”, zegt Michèle. “Met het persoonsvolgend budget kunnen we de assistenten voor Shan betalen. Zonder dat budget had Shans leven, en dat van ons, er helemaal anders uitgezien.”

Het gezin denkt ook aan de toekomst. “Toen Shan achttien werd, moesten we een bewindvoerder aanstellen. Uiteindelijk kozen we ervoor om Stichting Shan op te richten, die als bewindvoerder optreedt. Als mijn man en ik sterven, blijft de stichting bestaan. Daarnaast hebben we een vertrouwenspersoon aangesteld. Het is de opdracht van de vertrouwenspersoon om over de bewindvoerder te waken. Ik weet dat Shan in goede handen is mocht er ons iets overkomen.”

AUTONOMIE

Zelfstandigheid is een relatief begrip voor Shan. Ze heeft voortdurend iemand in haar omgeving nodig. “Toch staat ze op haar autonomie”, zegt Michèle. “Ze is trots dat ze vandaag haar eigen appartementje heeft. Ze doet niets liever dan onder de mensen zijn. Voor Shan zou de structuur van een voorziening heel moeilijk zijn. Ze zou voortdurend zware gedragsproblemen vertonen. Ze zou er een van de vele cliënten zijn, nu heeft ze haar persoonlijke assistenten.”

Zelf werkte Michèle na haar studies psychologie nog jaren als familiebemiddelaar. Sinds enige tijd is ze met pensioen. “Ik heb na al die jaren wat rust gevonden”, zegt ze. “Alles loopt. Al moeten we geregeld op zoek naar een nieuwe assistent en dat is nooit gemakkelijk. Mijn man doet het nu ook wat rustiger aan. Hij was jaren elke dag met Shan bezig. Zo maakte hij vele honderden foto’s die hij in de app Go Talk zette om de communicatie met Shan te vergemakkelijken. Foto’s van fruit, etenswaren, zelfs van de restaurants waar Shan graag naartoe gaat en van de gerechten die ze er serveren. Thierry stak ook veel tijd en energie in de Stichting Shan. We zijn blij met de keuzes die we gemaakt hebben. Het was niet de gemakkelijkste weg, maar Shan is gelukkig. Dat is uiteindelijk het enige wat telt.”

“In het hervormingsplan zien we een aantal voorstellen die nauw aansluiten bij de aanbevelingen die het VAPH en haar raadgevend comité voorlegden aan de Vlaamse regering.”

JAMES VAN CASTEREN
ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAPH

HERVORMINGEN OM MEER MENSEN HANDICAP-SPECIFIEKE HULP TE KUNNEN BIEDEN

In mei kondigde de Vlaamse regering aan dat de zorg voor personen met een handicap de komende jaren wordt hervormd. Daarbij wordt er 478 miljoen euro extra geïnvesteerd. Het VAPH vindt het positief dat er een plan werd goedgekeurd dat een antwoord wil bieden op een aantal belangrijke problemen. Het zorgsysteem voor personen met een handicap in Vlaanderen staat immers al jaren onder grote druk. Ieder jaar stijgt het aantal mensen met een handicap met gemiddeld 3%. En elk jaar kloppen er meer mensen aan bij het VAPH. Daarbij zien we dat zorgnoden complexer worden en er meer nood is aan langere, intensievere ondersteuning. Of aan andere hulp – uit de geestelijke gezondheidszorg, of de medische of forensische hulpverlening – boven op die van het VAPH. Hoewel er de afgelopen jaren veel werd geïnvesteerd, steeg de vraag sneller dan het aanbod en groeit de wachtlijst ondanks verschillende inspanningen helaas aan.

In het hervormingsplan zien we een aantal voorstellen die nauw aansluiten bij de aanbevelingen die het VAPH en haar raadgevend comité voorlegden aan de Vlaamse regering. Zoals onder meer extra investeringen in zorg en ondersteuning, een zorggarantie voor personen met de grootste ondersteuningsnood, gebruiksvriendelijkere aanvraagprocedures, een duidelijk aanspreekpunt voor mensen met een handicap, meer toegankelijke reguliere diensten en een actieve ambassadeursrol voor het VAPH, om andere sectoren te informeren en te versterken om een inclusieve maatschappij mogelijk te maken.

Het VAPH staat ook achter de nieuwe indeling in drie zorgniveaus, waarbij het aanbod van vraaggestuurde, rechtstreeks toegankelijke hulp nog wordt uitgebreid. Mensen zullen ook vaker en intensiever een beroep kunnen doen op dit soort hulp, want de huidige grens van acht punten, die op dit moment maximaal kunnen worden besteed per jaar, zal worden opgetrokken. We zijn ervan overtuigd dat laagdrempelige, handicapspecifieke hulp de komende jaren nog voor veel meer mensen en gezinnen in Vlaanderen het verschil zal kunnen maken. En uiteraard vinden we ook de bijzondere aandacht in het hervormingsplan voor mensen met complexe zorgvragen positief. Want een aantal mensen met zeer specifieke ondersteuningsnoden vindt vandaag soms moeilijk geschikte hulp, zelfs met een hoog persoonsvolgend budget.

Voor het VAPH ligt er heel wat werk op de plank om de uitvoering van deze hervormingen in goede banen te leiden en te vertalen naar de praktijk. Samen met onze vele stakeholders – zoals personen met een handicap zelf, externe deskundigen, organisaties en voorzieningen in de VAPH-sector en hun personeel – zetten we hier de komende maanden en jaren met veel engagement onze schouders onder. Zodat de nodige wetgeving ontwikkeld kan worden, processen goed op elkaar kunnen worden afgestemd, en we samen uiteindelijk meer mensen perspectief op zorg en een concreet hulpaanbod kunnen bieden.

James Van Casteren
Administrateur-generaal VAPH

“IK WIL MENSEN MET EEN HANDICAP ZORG GEVEN EN HET SYSTEEM EENVOUDIGER MAKEN”

Minister Caroline Gennez over welzijn, inclusie en hervormingen van de sector

Vlaams minister van Welzijn Caroline Gennez steekt haar ambities voor mensen met een handicap niet onder stoelen of banken. “Elke persoon met een handicap verdient ondersteuning op maat”, vindt ze. Daarom wil de minister het complexe systeem de komende jaren grondig vereenvoudigen. Zonder aan de autonomie van personen met een handicap te raken.

U bent Vlaams minister voor Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen. Dat lijkt een behoorlijk zware portefeuille.

Minister Caroline Gennez: Dat is best pittig, maar tegelijk een fantastische uitdaging. Het zijn thema's die er in elk mensenleven toe doen. Ieder van ons heeft nood aan zorg en cultuur. Via het beleid Armoedebestrijding en Gelijke Kansen wil ik het aanbod voor iedereen toegankelijk maken. Kinderopvang moet er zijn voor elk kind. In de jeugdhulp mag geen enkel kind tussen de mazen van het net vallen. Dat is essentieel. Als verantwoordelijke minister van al die verschillende thema's, kan ik dingen in beweging zetten. Dat geeft veel voldoening.

Hebt u een grote affiniteit met het beleidsdomein Welzijn?

Ik ben een sociaaldemocraat. Een zorgzame samenleving en gelijke kansen voor iedereen zit in ons DNA. Ik was eerder schepen van Sociale Zaken, Onderwijs en Kinderopvang in Mechelen, dus ik heb wat ervaring. Maar het is een ongelooflijk breed domein. Als minister van Welzijn ben je nooit klaar. Ik heb ondertussen al veel gestudeerd en leer elke dag bij van mensen op het terrein.

Want daar gebeurt het uiteindelijk. Een minister kan investeringen doen en her-

vormingen voorstellen, maar de handen en voeten van het beleid zijn de mensen die het elke dag in de praktijk brengen. Ik wil hen in hun kracht zetten. Ik wil luisteren. Als mensen zeggen dat het systeem te complex is, met te veel administratie, dan wil ik daaraan werken.

Zijn er zaken die u bijzonder zijn opgevallen of die u hebben verrast op het terrein?

Het meest positieve, maar dat wist ik eigenlijk al: er is geen enkele sector waarin zoveel intrinsieke motivatie en onbaatzuchtig engagement zit. Zorg is wat ons tot mensen maakt. Van nature zijn we zorgzaam voor elkaar in ons gezin en onze familie. Als je ook de samenleving zo organiseert, dan doe je het meest menselijke alle eer aan.

Tegelijk zie ik dat mensen enorm geëngageerd zijn, maar dat het systeem soms niet meewerkt. Ons welzijnslandschap is ontzettend complex, met veel hokjes.

“Als mensen zeggen dat het systeem te complex is, met te veel administratie, dan wil ik daaraan werken.”

CAROLINE GENNEZ | VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN

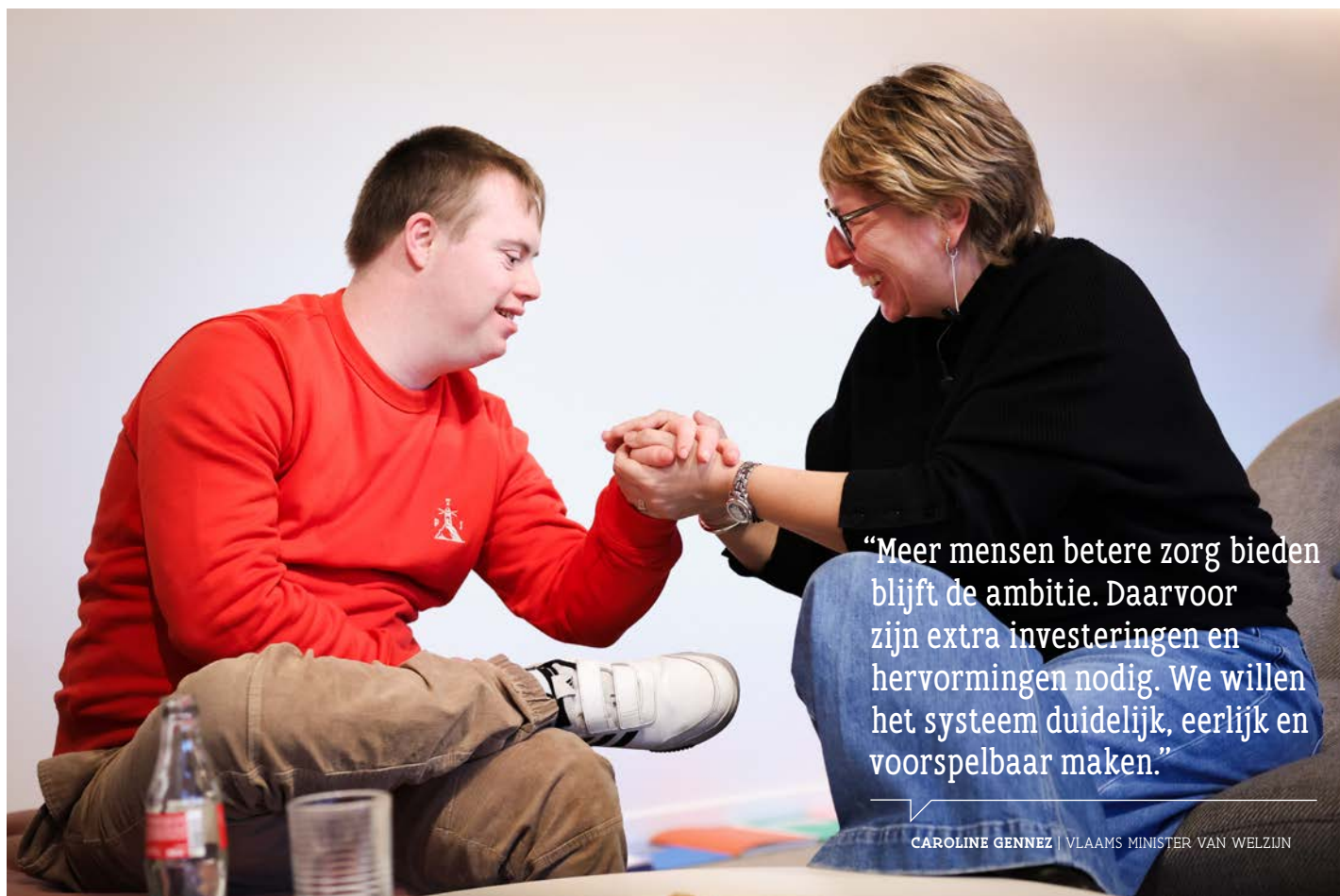
Iemand van 15 jaar met een handicap valt onder het Agentschap Opgroeien. Iemand van 21 onder het VAPH. Op 65 jaar ga je over naar het Departement Zorg en de Vlaamse Sociale Bescherming. We moeten naar mensen kijken, niet naar structuren. Dat is mijn opdracht.

Wat zijn uw prioriteiten voor personen met een handicap?

De meeste investeringen in Welzijn gaan naar mensen met een handicap: 478 miljoen euro extra. In het verleden ging er ook vaak extra geld naartoe, maar zonder echt perspectief. Duizenden mensen kregen een brief met een bedrag waar ze recht op hadden, maar zonder concrete hulp. Dat zorgt voor wantrouwen in de overheid.

Ik wil mensen zorg bieden. Het systeem eerlijker maken, transparanter. Het aantal mensen met een handicap stijgt elk jaar met 3%. Met alleen maar extra middelen toekennen, komen we er niet. Hervormen is noodzakelijk.

We hebben dit jaar al 102 miljoen euro extra geïnvesteerd op drie punten. Ten eerste krijgen mensen met de meest acute zorgnood nu meteen hun volledige persoonsvolgend budget (PVB). Ten tweede krijgen 1.100 mensen met een 'deelbudget' nu een volledig budget. En ten derde zijn er extra investeringen voor minderjarigen, via persoonlijke-

“Meer mensen betere zorg bieden blijft de ambitie. Daarvoor zijn extra investeringen en hervormingen nodig. We willen het systeem duidelijk, eerlijk en voorspelbaar maken.”

CAROLINE GENNEZ | VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN

assistentiebudgetten en multifunctionele centra.

U wilt het systeem de komende jaren fundamenteel hervormen. Wat betekent dat concreet?

We gaan naar drie zorgniveaus. Het eerste niveau bestaat uit rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) voor mensen met zelfredzaamheid, maar met ondersteuningsnoden. Deze RTH is vraaggestuurd: mensen beslissen zelf op welke ondersteuning ze een beroep doen. Het tweede niveau is de persoonsvolgende financiering zoals die vandaag bestaat. Meer mensen zullen er gebruik van kunnen maken. Het derde niveau is voor de groeiende groep van mensen met zeer complexe multiproblematieken. Voor hen komt er een zorgaanbod op maat.

Voor wie vandaag een persoonsvolgend budget heeft, verandert er niets?

Hun budget blijft, maar we gaan de bestedingsregels verduidelijken. Wat kun je ermee betalen? Wat niet? Ook de rol van bijstands- en gebruikersorganisaties wil ik helder maken. Ik wil zo veel

mogelijk transparantie voor de mensen. Daarom komt er in elke eerstelijnszone een aanspreekpunt handicap, waar zowel professionals van de eerste lijn als individuele personen met een (vermoeden van) handicap terecht kunnen voor informatie.

Sommige mensen vrezen dat het nieuwe systeem minder autonomie zal geven aan de persoon met een handicap.

Rechtstreeks toegankelijke hulp moet vraaggestuurd zijn, en nieuwe RTH-projecten moeten net inzetten op autonomie. Mensen kunnen zelf kiezen. We gaan het aanbod uitbreiden. We blijven uitgaan van het VN-verdrag over het recht op inclusie. De samenleving moet zich maximaal aanpassen of organiseren, zodat de drempels voor mensen met een handicap gesloopt worden. Dat gaat niet van vandaag op morgen, maar we streven ernaar.

U wilt ook andere beleidsdomeinen activeren voor een inclusieve samenleving?

Dat is nodig. Als minister van Welzijn ben ik niet verantwoordelijk voor mobiliteitsproblemen of onderwijs. Ook andere

ministers en de lokale besturen moeten bijdragen aan een inclusieve samenleving. Als we de samenleving organiseren op maat van de meest kwetsbaren, kan iedereen mee.

Vindt u gehoor bij uw collega-ministers?

Dat is elke dag knokken. Gelukkig herinneren mensen met een handicap ons er luid en duidelijk aan. We werken samen met de Vlaamse adviesraad handicap NOOZO – ‘niets over ons, zonder ons’. Toegankelijkheidsverordeningen, bouwvergunningen, omgeving: daar moeten we op wegen. Samen met agentschappen zoals Inter (*het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen, red.*).

Hoe ziet u de toekomst?

Meer mensen betere zorg bieden blijft de ambitie. Daarvoor zijn extra investeringen en hervormingen nodig. We willen het systeem duidelijk, eerlijk en voorspelbaar maken. Vandaag is dat niet het geval. Ik wil geen loze beloftes doen, maar reële hulp bieden. Niet meer: een brief met een bedrag, maar zonder aanbod. We maken zorg concreet.

Tania Verelst over haar favoriet moment

“IK WORD GELUKKIG
ALS IK MET KINDEREN WERK”

“Ondanks mijn fysieke handicap werkte ik altijd graag met kinderen. Ik deed vrijwilligerswerk in de kinderopvang, de kleuterklas, de naschoolse opvang... De juffen waren blij met mijn hulp en de kinderen vonden het leuk. Het ging me goed af. Tot ik meer en meer last kreeg van spierpijn en me minder gemakkelijk kon verplaatsen.

Ik was altijd al creatief, dus bleef ik niet bij de pakken zitten. Ik vond inspiratie in Nederland en besloot om de eerste digitale nanny in Vlaanderen te worden. Ik deed dat trouwens vroeger al voor neeffjes en nichtjes: dan spraken we online af en las ik een verhaaltje voor of knutselden we. Waarom zou dat niet met andere kinderen werken?

Natuurlijk moet er een veilige context zijn. Ik kan ouders een uurtje ontlasten, maar ze moeten wel in de buurt blijven. Ik kan geen verantwoordelijkheid opnemen vanop afstand. Maar terwijl papa of mama in de keuken bezig zijn of schoonmaken, kan ik het kind op een leuke manier bezighouden. Ik help ook graag bij huiswerk.

Ik bied mijn diensten gratis aan. De kinderen moeten wel drie jaar of ouder zijn. Ik heb ondertussen drie gezinnen die af en toe een beroep op me doen. Het contact met de kinderen is prettig. Ze zien dat ik in een rolstoel zit en stellen me vragen: hoe ik ga slapen, hoe ik naar het toilet ga enzovoort. Het is tof dat ze die vragen durven stellen. Eens het ijs gebroken is, spelen we een spelletje of zo. ‘Ik heb nog nooit de was zo rustig kunnen plooiën’, zei een mama onlangs.

Ik volgde buitengewoon onderwijs, maar haalde daarna toch een diploma Ontwikkelingspsychologie via thuisstudie. Ik heb ook een diploma Creatieve therapie voor kinderen. Die achtergrond komt me goed van pas als digitale nanny. Op dit ogenblik studeer ik voor Autismecoach. Ik heb vrienden met ASS (*autismespectrumstoornis, red.*) en ik wil ook nanny zijn voor kinderen met ASS of een andere beperking of ziekte.

Mijn handicap wordt niet erger, maar ik heb veel vocht in mijn benen. Elke dag heb ik kine nodig. Ik moet nog meer bewegen. Sinds kort kan ik rekenen op Lotte, een vrijwilligster die elk weekend een wandeling met me maakt. Ik behelp me met een looprek. Ik begon van nul en kan ondertussen al 1,4 kilometer stappen. Voor het eerst in mijn leven!”

Tania Verelst (36)

Wil je graag een beroep doen op digitale nanny Tania? Check haar Facebookaccount **Zonnetje in huis**.

Schrijf je in voor de VAPH-dag op 7 oktober in Gent

Wat doet het VAPH? Welke ondersteuning is er mogelijk vóór een erkenning als persoon met een handicap? En welke ondersteuning kan er aangevraagd worden met een erkenning? Hoe verloopt een aanvraag? Hoe kan je een persoonlijk budget besteden? En welke organisaties kunnen daarbij helpen?

Ontdek het op de gratis VAPH-dag op 7 oktober in Flanders Expo Gent. Met infosessies en getuigenissen raak je wegwijs in de verschillende soorten ondersteuning van het VAPH.

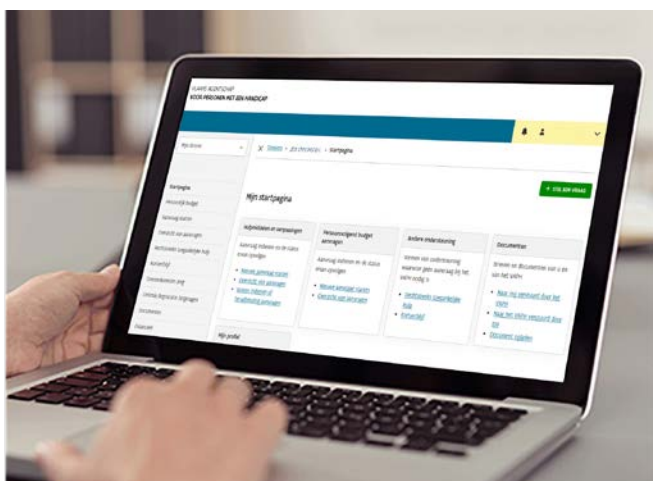
Meer info en inschrijven: **www.vaph.be/vaph-dag**

Regel zelf je administratie online met Mijn VAPH

Als persoon met een handicap (of als wettelijk vertegenwoordiger) kan je via het e-loket mijnvaph.be je persoonlijk dossier bij het VAPH online raadplegen, waar en wanneer je maar wil.

Zo kan je zelf de status van je aanvraag, de besteding van je budget of het aantal resterende punten voor rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) opvolgen. Ook heel wat documenten zoals facturen kun je via het e-loket versturen naar het VAPH.

Meer informatie over Mijn VAPH en de handleiding vind je op **vaph.be/e-loket-mijn-vaph**

Zorgeloos parkeren met de handyPark-app

Met een parkeerkaart voor personen met een handicap kun je gebruikmaken van handyPark, een app waarmee je snel en eenvoudig je nummerplaat registreert. Zo parkeer je gratis op straat in alle deelnemende steden en gemeenten, zoals Antwerpen, Genk en Kortrijk.

Dankzij handyPark kan je direct je parkeerrecht activeren. Je koppelt je parkeerkaart voor personen met een handicap aan één of meerdere nummerplaten. Wissel je van auto? Dan blijft je registratie geldig. Je registratie geldt automatisch ook in andere steden en gemeenten die handyPark gebruiken.

Bekijk de handleidingen, video's en tips op **www.handypark.be**

Schrijf je in op de VAPH-nieuwsbrief

Abonneer je op de digitale VAPH-nieuwsbrief en krijg elke maand het laatste nieuws over onze dienstverlening en over de organisaties die zorg en ondersteuning bieden in je mailbox. We zetten geregeld een hulpmiddel in de kijker, houden je op de hoogte van infosessies, en laten mensen met een handicap zelf aan het woord over hun ondersteuning en hoe die voor hen het verschil maakt. Af en toe wordt er een extra nieuwsflits verstuurd.

Abonneer je via **www.vaph.be/nieuwsbrief**

A man with short dark hair and a slight smile is driving a tractor. He is wearing a grey long-sleeved shirt with white and yellow accents. His hands are on the steering wheel. The tractor's dashboard features a Spider-Man sticker and a small digital display. The background is a green corrugated metal wall.

DOSSIER

HANDICAP NA EEN ONGEVAL

“Het leven blijft de moeite waard”, zegt Joeri Verbeeck, tien jaar na het ongeval dat zijn leven op zijn kop zette. Hij vindt het belangrijk om zijn boodschap te kunnen uitdragen.

Eenzelfde verhaal horen we bij Gianni Tolpe. Zijn grote droom was om het landbouwbedrijf van zijn vader voort te zetten. Een zwaar ongeval besliste daar anders over. Vandaag engageert Gianni zich onder meer voor Getuigen Onderweg. Hij vertelt zijn verhaal in scholen. Niet om met het vingertje te wijzen, maar om bewustzijn te creëren.

We maken ook kennis met Rondpunt vzw. Deze organisatie helpt mensen na een ongeval wegwijs in de hulpverlening en alles wat daarbij komt kijken.

DOSSIER HANDICAP
NA EEN ONGEVAL

BEKIJK DE VIDEOCLIP

“HET LEVEN STOPT NIET NA EEN ONGEVAL OF BEPERKING: HET BLIJFT DE MOEITE WAARD”

Joeri rapt zijn boodschap de wereld in

In april 2015 overkwam Joeri Verbeeck een afschuwelijk fietsongeval. Hij werd gegrepen en meegesleurd door een vrachtwagen. Hij verloor een arm, een oog en delen van zijn hand. Tien jaar later presenteert Joeri zijn debuutsingle en videoclip 'Begin'. Hij heeft dan ook een duidelijke boodschap.

“Ik was altijd een doorzetter”, vertelt Joeri bij hem thuis in Heule bij Kortrijk. “Ik gaf nooit op. Als iets niet lukte, dan probeerde ik het gewoon opnieuw. Ik focus tot het me lukt. Die kracht is sinds mijn ongeval alleen maar sterker geworden.”

Joeri was zeventien toen het ongeval gebeurde. Hij herinnert zich die dag nog goed. “Ik kwam van een vriend en ik fietste naar huis. Ik was laat voor het eten, dus ik haastte me. Toen het licht op de ringweg op groen sprong, wou ik rechtdoor. Een vrachtwagen die naar rechts draaide raakte me. Ik kwam onder een wiel terecht en werd 600 meter meegesleept. Mijn arm werd afgerukt. Ik lag met mijn gezicht op de grond, waardoor mijn gezicht en mijn schedel gedeeltelijk wegbrandden. Al die tijd bleef ik bij bewustzijn. Het duurde drie kwartier voor ik werd bevrijd. Een arts gaf me iets tegen de pijn. ‘Doe maar’, zei ik, ‘het komt allemaal goed.’ Daarna verloor ik het bewustzijn.”

Vier weken werd Joeri in coma gehouden. Toen hij wakker werd, realiseerde hij zich eerst niet wat er gebeurd was. “Wanneer mag ik naar huis?” vroeg ik de verpleegkundige.” Langzaam drong de ernst van het ongeval tot hem door. Uiteindelijk bleef hij veertien maanden in het ziekenhuis, waar hij 32 keer werd geopereerd. Daarna volgde vier jaar revalidatie. “Mijn eerste operatie duurde zeventien uur en er waren acht chirurgen bij betrokken. Ik ben al die hulpverleners ontzettend dankbaar.”

OVERLEVEN OP KARAKTER

Vandaag is Joeri 27. “Het was een heftige periode. Ik heb het moeilijk gehad bij momenten. Al ben ik altijd blijven geloven dat ik er weer bovenop zou komen. Ik wou herbeginnen. Mijn school afmaken en werk vinden. Dat is me gelukt. Ik haalde mijn diploma houtbewerking, liep stage bij ‘de branding’ van groep WAAK in Kortrijk en sinds 2019 werk ik er twee dagen per week in het houtatelier. Ik gebruik mijn bionische arm om te werken: met mijn hersenen kan ik de bewegingen in mijn arm en mijn hand sturen. Dat is vermoeiend, maar het lukt. Daarnaast doe ik elke week vrijwilligerswerk bij KV Kortrijk: de tribunes opruimen, de stoeltjes schoonmaken ... Ik voel me nauw verbonden met de club. Ik speel ook mee in de G-ploeg van KVK.”

Joeri is niet alleen de hulpverleners dankbaar, ook zijn ouders en zijn vrienden die hem altijd bleven steunen. “Mijn ouders hebben het moeilijk gehad”, weet Joeri. “Elke dag kwam mijn moeder naar het UZ Gent. Dat was heel intens. Ik had mijn beide ouders ongelooflijk hard nodig al die jaren. Het was heel emotioneel. Mijn moeder was bang dat ik het niet zou overleven. Mijn vader wist dat ik het op karakter zou halen.”

In moeilijke tijden leer je je vrienden kennen. “Ik ben altijd goed omringd geweest”, zegt Joeri. “In het bijzonder door Shems. Hij is als familie voor mij.”

Shems Mohamed en Joeri waren niet zo close voor het ongeval. “Joeri herkende me zelfs eerst niet toen hij uit coma ontwaakte”, lacht Shems. “Hij is mijn superheld. Een rolmodel. Iedereen heeft het weleens moeilijk in het leven. Maar als je ziet wat Joeri aankan, dan put ik daar kracht uit. Hoe hij met de hele situatie omgaat, dat is ongelooflijk. Hij staat zo sterk in het leven. Onze vriendschap kan niet meer kapot.”

“Shems heeft veel voor me gedaan”, beaamt Joeri. “Hij ligt ook aan de basis van de song die we maakten. We creëerden een rapnummer over wat me overkomen is. Mijn eigen verhaal op die manier kunnen vertellen, geeft me een goed gevoel. Muziek is sowieso iets moois. En ik wil me tonen zoals ik ben. We maakten een video met referenties aan het ongeval. Dat was confronterend. Ik moest weer onder een vrachtwagen liggen. Ik wou die angst van me afschudden. Ik heb iets overwonnen. Dat is de boodschap die ik wil brengen. Waar een wil is, is een weg. Het voelt voor mij als een plicht om die boodschap te delen. Met of zonder beperking: leef je leven. Maak er iets moois van.”

“Toen ik uit coma kwam, moest ik alles opnieuw aanleren. Rechtzitten, stappen, fietsen ... Ik kon niets meer. Maar als je verder wil met je leven, dan is er maar één optie: voortdoen. Volhouden. Dat heb ik gedaan.”

JOERI VERBEECK

Bekijk het positief. Natuurlijk heb ik dagen van vertwijfeling. Maar ik zet altijd door.”

GEEN HAAT, GEEN BOOSHEID

Zijn vriend Shems, die zijn eerste stappen zet als fotograaf, verzorgde de productie en de regie van de video. “We hadden geen van beiden ervaring, maar we zijn blij met het resultaat”, zegt hij. “Op YouTube is de video in een maand tijd al 10.000 keer bekeken. De reacties zijn zeer positief.”

Twee keer per week gaat Joeri ook live op TikTok. “Ik toon me aan de mensen”, zegt hij. “Ze stellen me vragen over mijn leven, over mijn song, over de revalidatie, zelfs over het voetbal. Ik heb al 20.000 volgers op TikTok.”

Nog af en toe staat Joeri stil bij de weg die hij aflegde. “Toen ik uit coma kwam, moest ik alles opnieuw aanleren”, zegt hij. “Rechtzitten, stappen, fietsen ... Ik kon niets meer. Maar als je verder wil met je leven, dan is er maar één optie: voortdoen. Volhouden. Dat heb ik gedaan.”

“Soms staren mensen me aan op straat. Ik heb daar weinig last van. Ik begrijp het wel, ik had dat waarschijnlijk ook gedaan. Ik neem niemand iets kwalijk. Ook niet de chauffeur die me niet opmerkte. Die man kan er weinig aan doen. Hij nam zelf contact met me op. Het is een Fransman. Hij kwam me bezoeken en had bloemen en chocolade mee. Ik voel geen haat of boosheid. Hij heeft zich duizend keer geëxcuseerd.”

Ondanks zijn ongeval en de zware gevolgen ervan, staat Joeri sterk op zijn benen. Hij zet zich in voor een veiliger verkeer, hij engageert zich in benefietacties en hij gaat spreken in scholen voor de actie XIU (spreek uit: ik zie u) die fietsers stimuleert om fluohesjes te dragen.

Samen met zijn vriend Shems droomt hij van verdere stappen in de muziek. “Ik volg een workshop om songs te schrijven. Die eerste song en video smaken naar meer, ook al kruipt er veel tijd en energie in. Ik mocht ondertussen al enkele keren optreden: in een jeugdhuis, op het 1-meifest en op de Sinksenfeesten in Kortrijk. Het leven stopt niet na een ongeval of een beperking. Dat wil ik iedereen tonen. Ga voor wat je wil. Geef niet op. Het leven blijft de moeite waard.”

“ALS IK VERTEL WAT IK HEB MEEGEMAAKT, ZIJN JONGEREN ALTIJD ONDER DE INDRUK”

Gianni Tolpe vertelt zijn verhaal voor Getuigen Onderweg

Zijn grote droom was om het landbouwbedrijf van zijn vader verder te zetten. Een ongeval in 2015 besliste daar anders over. Vandaag vertelt Gianni Tolpe als getuige over zijn ongeval en de zware gevolgen ervan voor vzw Getuigen Onderweg, en helpt hij jongeren bewust maken van de gevaren van het verkeer.

“Ik was met twee vrienden onderweg naar een activiteit van de jeugdbeweging. Ik kende de weg als mijn broekzak. Het was die avond beginnen regenen en de wegen lagen er verraderlijk glad bij. Net na een S-bocht slipte de wagen. We botsten tegen een elektriciteitspaal en kwamen in de gracht terecht. Mijn twee vrienden raakten lichtgewond. Ik had een bekkenbreuk, een klaplong, gebroken ribben en een hersenletsel met blijvende schade. Van het ongeval herinner ik me niets meer.”

Gianni vertelt zijn verhaal thuis aan de keukentafel, op het erf van een landbouwbedrijf in Eernegem. Het bedrijf ligt in hartje West-Vlaanderen, met varkensstallen en een rietveld dat dient voor waterzuivering na een mestverwerking. Hij woont er met zijn moeder, die het bedrijf verderzette na het overlijden van zijn vader in 2013.

Na zijn ongeval lag Gianni een tijd in coma. Zestien maanden verbleef hij in het ziekenhuis, eerst in Brugge, daarna in het revalidatiecentrum van UZ Gent. “Het was al bij al geen slechte periode”, zegt hij. “Ik heb me er vrij snel overgezet. Mijn leven viel niet stil. Het moeilijkste was om op Facebook te zien hoe mijn vrienden hun leven leefden. In Brugge kwamen ze geregeld op bezoek. In Gent wat minder, maar daar mocht ik in het weekend naar

huis. De revalidatie viel mee. Je weet dat je erdoor moet. Je hebt geen alternatief. Ik ben altijd positief gebleven. We slaan ons hier wel door, hield ik mezelf voor.”

Gianni passeert nog geregeld langs de plek waar het ongeval gebeurde. “Het doet me persoonlijk niks”, zegt hij. “Ik ken lotgenoten die het niet aankunnen om die plek te zien, maar ik heb dat niet.”

EEN DROOM LOSLATEN

“Ik leef van dag tot dag. Ik behelp me met een rolstoel en een rollator voor korte afstanden. Ik heb een aangepaste badkamer en slaapkamer. Ik help mijn moeder met de administratie van de boerderij, vooral met het opvolgen van de bestellingen van voer voor de dieren. Ik ga ook geregeld fietsen, alleen of met de handbikeclub.”

Via een ergotherapeut leerde Gianni de organisatie Getuigen Onderweg kennen. Hij engageert zich er met overtuiging

“Dat vind ik tot op vandaag nog altijd het moeilijkste: mijn droom loslaten om de boerderij verder uit te bouwen.”

GIANNI TOLPE

voor. “Het is belangrijk dat jongeren zich bewust worden van de gevaren van het verkeer. Ook al ben je een goede chauffeur en ook al ken je de weg zeer goed, er kan altijd iets onverwachts gebeuren. Ik ga in scholen spreken om mijn verhaal te delen. Ik vertel over mijn leven vóór en na het ongeval. Toen het gebeurde was ik twintig. Ik studeerde, maakte vrienden en droomde van een mooie toekomst: hoe ik het levenswerk van mijn vader zou verderzetten. Dat vind ik tot op vandaag nog altijd het moeilijkste: die droom loslaten om de boerderij verder uit te bouwen. Ik heb mezelf lang voorgehouden dat het wel goed zou komen. Dat het met wat hulp wel zou lukken. Maar het is te hoog gegrepen, vrees ik. Het is een zware stiel.”

LOTGENOTENCONTACT

Toen Gianni voor het eerst ging getuigen op een school, was hij behoorlijk zenuwachtig. “Maar eens begonnen, was ik vertrokken. Ik was goed voorbereid door de organisatie Getuigen Onderweg. Ze leerden me hoe ik mijn verhaal kon brengen en ze hielpen me bij het maken van een presentatie met foto's. Als ik foto's zie van het wrak na het ongeval, sta ik zelf versteld dat ik er levend ben uitgekomen. Ook de leerlingen zijn altijd onder de indruk. Zelfs in zogenaamde ‘moeilijke klassen’ wordt het bij momenten muisstil.”

Na al die jaren blijft Gianni moedig en volhardend werken aan zijn revalidatie. "Vier keer per week heb ik kinesithérapie. Ik wil zoveel mogelijk dingen weer zelfstandig kunnen", zegt hij. "Als ik niet oefen, blijf ik stilstaan. Maar ik wil vooruit. Ik wil niet ter plaatse trappelen. Mijn doel is om opnieuw alleen te kunnen stappen. Dat lukt een beetje, maar meestal gebruik ik de rollator. Mijn rolstoel neem ik zo weinig mogelijk, alleen als ik ergens naartoe ga met andere mensen. Ik wil niet dat ze op me moeten wachten als ik met de rollator stap. Ik mag me niet forceren. Dus neem ik dan de rolstoel om het tempo van de andere stappers aan te kunnen."

Gianni vindt steun bij lotgenoten. "Ervaringen uitwisselen, tips en tricks leren ... Ik ga geregeld naar 't Spoor in Gits voor een informatiesessie, bijvoorbeeld over vermoeidheid, het geheugen, prikkels ... Heel interessant. In Gits woont mijn beste vriend. Die ga ik dan ook even opzoeken. Lotgenoten vind ik ook bij Yolo ('You only live once') van Samana in Oostende. Yolo organiseert activiteiten: een bezoek aan een ijsboerderij, een wandeling in Diksmuide, een spaghettiavond en zo meer. Er is altijd wel iets te doen. Ik ga alleen als het weer het toelaat. Dan ga ik met mijn fiets: anderhalf uur heen en anderhalf uur terug. Ik doe dat graag, ook omdat ik dan zelf kan kiezen wanneer ik aankom en wanneer ik vertrek. Ik ben niet graag afhankelijk van anderen."

MET DE TRACTOR OP HET VELD

Drie weken per jaar werkt Gianni nog op het land. "Als de maïs gezaaid moet worden, rijd ik nog eens met de tractor, zoals vroeger. Dat is tegelijk een leuke en hele goede vorm van therapie. Eerst de grond voorbereiden en ploegen, dan zaaien. Ik kijk daar elk jaar naar uit. Buiten die periode kan ik weinig doen op het veld of in de stallen. Ik ben te weinig mobiel. Gelukkig kan ik me nuttig maken met de administratie. Ik blijf me inzetten voor de boerderij. Het blijft mijn droom om het levenswerk van mijn vader verder te kunnen zetten. Misschien lukt het me op een dag toch op een of andere manier."

Lees meer over Getuigen Onderweg op pagina 20.

"Ik fiets graag, ook omdat ik dan zelf kan kiezen wanneer ik aankom en wanneer ik vertrek."

GIANNI TOLPE

“DE MENSELIJKE EN ECONOMISCHE KOST VAN VERKEERSONGEVALLen IS ENORM”

Rondpunt vzw zet de mens achter het verkeersslachtoffer centraal

“Wij zijn er voor iedereen die geraakt wordt door een verkeersongeval. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de nabestaanden, naasten, getuigen en de veroorzakers. Het is een brede groep, en dat maakt onze opdracht complex.” Aan het woord is Arnoud Sneijers, coördinator bij Rondpunt vzw. Samen met juriste Nathalie Vandendaele en zijn team zet hij zich dagelijks in voor mensen bij wie een verkeersongeval het leven overhoop haalde.

“Via onze helpdesk vangen we hulpvragen op van slachtoffers en betrokkenen. Die vragen gaan in zeventig tot tachtig procent van de gevallen over juridische en verzekeringstechnische aspecten.”

ARNOUD SNEIJERS | COÖRDINATOR RONDPOINT VZW

Rondpunt ontstond in 2011 in navolging van eerdere initiatieven. De wortels gaan terug tot de beginjaren 2000, toen de Vlaamse overheid het stijgend aantal verkeersdoden wilde aanpakken. “Onze focus lag van meet af aan op het traject ná het ongeval”, vertelt Arnoud Sneijers.

De dienstverlening van Rondpunt is breed. “We zijn in de eerste plaats een contactpunt. Via onze helpdesk vangen we hulpvragen op van slachtoffers en betrokkenen. Die vragen gaan in zeventig tot tachtig procent van de gevallen over juridische en verzekeringstechnische aspecten.”

“Het zijn meestal zeer specifieke vragen”, zegt juriste Nathalie Vandendaele. “Bijvoorbeeld over aansprakelijkheid, schadevergoeding of het stilvallen van de communicatie met een verzekeraar. Mensen voelen zich vaak verloren in het juridisch kluwen. Wij proberen hen te informeren, te ondersteunen en gerust te stellen.”

“We doen geen individuele dossieropvolging”, verduidelijkt Arnoud. “We zijn een klein team van vijf mensen voor heel Vlaanderen. Maar we bieden wel richting en verwijzen mensen door naar de juiste diensten en experts.”

ALS HET VERKEER JE RAAKT

Om die doorverwijzing mogelijk te maken, onderhoudt Rondpunt nauwe banden met diverse partners: van lotgenotenverenigingen tot politie, justitie, verzekeringen en organisaties in zorg, welzijn en mobiliteit. "We hebben ook mee de Vlaamse stuurgroep voor verkeersslachtoffers opgericht", vertelt Arnoud. "Daarin zitten actoren als het CAW, VDAB, Assuralia, politie, ziekenhuizen en het VAPH. Zo proberen we het netwerk rond slachtoffers te versterken."

Een belangrijk instrument in de dienstverlening is de praktische gids 'Als het verkeer je raakt'. "Die gids bundelt thematisch informatie. Van medische stappen en uitvaart tot verzekeringen en re-integratie in het verkeer, werk of vrije tijd. We herwerken de gids momenteel. Informatie verandert snel, ook op juridisch vlak", zegt Arnoud.

Naast de gids ontwikkelde Rondpunt ook andere tools: een set contactkaartjes met belangrijke diensten, educatief materiaal voor scholen en een brochure over verkeersongevallen in het buitenland. Bijzondere aandacht is er voor kinderen.

"Kinderen zijn een erg kwetsbare groep, als slachtoffer maar ook als getuige of nabestaande", benadrukt Arnoud. "Zelfs bij lichte ongevallen is de impact op kinderen vaak groot. Daarom hebben we lespakketten ontwikkeld voor alle leeftijden en onderwijstypes."

LANGE PROCESSEN

Rondpunt geeft ook aandacht aan veroorzakers van ongevallen. "Die groep wordt vaak vergeten", zegt Arnoud. "We werken aan projecten en studiedagen rond framing in de media, samen met onder meer de Raad voor de Journalistiek. Ook daar willen we ruimte geven aan nuance en empathie."

De hulpvragen die bij Rondpunt binnenkomen, komen niet zelden pas als er een conflict is met de verzekeraar. "Dat is jammer", zegt Nathalie Vandendaele. "Veel frustraties komen voort uit verkeerde verwachtingen en slechte communicatie. Mensen voelen zich een nummer, ze voelen zich niet gehoord. Wij proberen dat recht te trekken."

Het juridisch proces is vaak lang en complex, weet Nathalie. "De meeste dossiers worden met een minnelijke schikking geregeld, maar ook dat kan maanden tot jaren duren. Zeker bij minderjarige slachtoffers met blijvende letsels, zoals hersenletsels, is het lang wachten tot er duidelijkheid is over de blijvende schade. Tien jaar is geen uitzondering." Volgens haar helpt het om vanaf het begin correcte verwachtingen te scheppen. "Niet iedereen krijgt binnen zes maanden een regeling. Daar moet je eerlijk in zijn."

GEEN TWEEDE KEER SLACHTOFFER

In zwaardere gevallen komt soms ook het VAPH in beeld. "Zij kunnen 'subrogeren' in de rechten van het slachtoffer", legt Nathalie uit. "Dat betekent dat ze al hulpmiddelen en budgetten voorzien, nog voor er een schadevergoeding door de verzekering is bepaald. Het VAPH verhaalt dat bedrag dan later op de verzekeraar. Meestal worden die mensen via een revalidatiecentrum of hun mutualiteit naar het VAPH doorverwezen."

Rondpunt zet voorts in op sensibilisering. "We geven vormingen, ook aan verzekeraars", zegt Arnoud. "Hoe kun je empathisch communiceren? Hoe vermijd je dat iemand zich opnieuw slachtoffer voelt door het dossierbeheer?" Daarnaast organiseert Rondpunt jaarlijks een internationale herdenkingsdag voor verkeersslachtoffers op de derde zondag van november. "Dan leggen we letterlijk een kruispunt stil en houden we een minuut stilte per verkeersdode van het voorbije jaar."

Het beleid moet blijvend aandacht hebben voor een veilig verkeer, vindt Arnoud. "Want als de aandacht verslapt, stijgen de cijfers weer. En dan worden er opnieuw mensen geraakt. Niet alleen fysiek, maar ook emotioneel en sociaal. De menselijke en economische kost is enorm." "Met Rondpunt proberen we een verschil te maken. Door slachtoffers beter te begeleiden, door hen niet te laten verdwalen met hun vragen. Zodat ze niet voor een tweede keer slachtoffer worden."

Meer informatie op www.rondpunt.be. Daar kun je ook de gids 'Als het verkeer je raakt' en andere publicaties aanvragen.

Het VAPH kan helpen bij een handicap door ongeval

Soms leidt een verkeersongeval tot een blijvende handicap. Dan heb je in veel situaties recht op een schadevergoeding van een verzekeringsmaatschappij of het Gemeenschappelijk Waarborgfonds, dat de schade veroorzaakt door een motorvoertuig, kan vergoeden.

Een schadevergoeding aanvragen kan soms lang duren. Ondertussen heb je misschien al ondersteuning nodig, zoals hulpmiddelen, assistentie, dagopvang of verblijf bij een zorgaanbieder.

Bij het VAPH kan je die ondersteuning aanvragen als je de schadevergoeding nog niet hebt ontvangen, of als die vergoeding niet volstaat. Je neemt dan contact op met een multidisciplinair team (MDT), dat je helpt bij de aanvraag.

Als je aanvraag wordt goedgekeurd, betaalt het VAPH de kosten voor je ondersteuning als je nog geen schadevergoeding kreeg. Het VAPH vordert die kosten rechtstreeks terug van de verzekeraar of het fonds dat instaat voor je vergoeding.

Kreeg je wel al een schadevergoeding, dan mag het VAPH geen tegemoetkoming meer geven voor de kosten die al werden vergoed. Is de schadevergoeding lager dan de vergoeding die je bij het VAPH voor de ondersteuning krijgt, dan betaalt het VAPH je het verschil.

Meer info:
www.vaph.be/handicap-door-ongeval

HET LAATSTE WOORD

“ALS IK OOK MAAR ÉÉN JONGERE AAN HET
DENKEN ZET, IS MIJN MISSIE GESLAAGD”

“Getuigen Onderweg is een kleine vzw die werkt rond verkeersveiligheid. We laten mensen getuigen die betrokken waren bij een ernstig verkeersongeval: slachtoffers, nabestaanden en veroorzakers. Zij vertellen hun verhaal op scholen, soms ook in bedrijven of organisaties. Niet om met het vingertje te wijzen, maar om bewustzijn te creëren.

Een verkeersongeval overkomt je. Je kiest er niet bewust voor. Maar het haalt je leven overhoop. Onze getuigen vertellen wie ze waren vóór het ongeval, wat er gebeurde, en wat de gevolgen zijn – fysiek, psychisch en sociaal. Deze verhalen raken jongeren in hun hart. Leerkrachten zeggen achteraf vaak: ‘Zo stil heb ik deze klas nog nooit geweten.’

We hebben nu een 35-tal getuigen, vooral in West- en Oost-Vlaanderen. In andere provincies zoeken we nog extra mensen. We krijgen jaarlijks zo’n 200 aanvragen om te spreken. Hoe meer getuigen er zijn, hoe beter we de aanvragen kunnen spreiden. Het blijft immers emotioneel zwaar om te doen.

Daarom begeleiden we de getuigen goed. Eerst is er een kennismakingsgesprek, daarna krijgen ze een coach. Die helpt ze hun verhaal vorm te geven. Op hun eigen tempo. Soms is dat snel, soms duurt dat een jaar. Daarna doen we een try-out voor een kleine groep. Pas als het goed voelt, gaan ze naar een school. De eerste keer gaan wij altijd mee ter ondersteuning.

Wat onze getuigen motiveert? Allemaal zeggen ze hetzelfde: ‘Als ik ook maar één jongere aan het denken zet, is mijn missie geslaagd.’ Dat is waarom ze het doen. Ik vind dat bewonderenswaardig.

Sinds kort hebben we ook een podcast ‘Getuigen Onderweg’. Je vindt ons op Spotify, Apple Music en YouTube. Zo bereiken we nog meer mensen, ook buiten de scholen.”

Sigrid Engelen, coördinator Getuigen Onderweg

Wil jij ook helpen met Getuigen Onderweg?
Meld je aan via de website www.getuigenonderweg.be.